

Återkoppling på de synpunkter som lämnats av Europaparlamentet inom ramen för dess resolution om Europeiska centralbankens årsrapport 2019

Europeiska centralbankens (ECB:s) årsrapport 2019 presenterades av ECB:s vice ordförande den 7 maj 2020 i en särskild session i Europaparlamentets utskott för ekonomi och valutafrågor.¹ Den 8 februari 2021 deltog ECB:s ordförande i Europaparlamentets plenarsammanträde om årsrapporten.² Dagen därpå antog Europaparlamentet sin resolution om ECB:s årsrapport 2019 (nedan kallad "resolutionen").³

Med anledning av att ECB:s årsrapport 2020 överlämnas till Europaparlamentet ger ECB återkoppling på de synpunkter som lämnats av Europaparlamentet som del av resolutionen.⁴

1 Penningpolitik

Med avseende på de hänvisningar som görs i resolutionen till sidoeffekterna av ECB:s penningpolitik anser ECB att bankens åtgärder har varit mycket effektiva för att stödja den ekonomiska aktiviteten och skydda prisstabiliteten på medellång sikt, samtidigt som de negativa sidoeffekterna har begränsats.

De vidtagna åtgärderna var nödvändiga och proportionerliga för att motverka de allvarliga risker som uppstod till följd av den långvariga svåra situation som pandemin innebar för prisstabiliteten, den penningpolitiska transmissionsmekanismen och de ekonomiska utsikterna för euroområdet.⁵ De åtgärder som har vidtagits under coronapandemin (covid-19) har framför allt varit lämpliga på så sätt att de har bidragit till de fördelaktiga finansieringsförhållanden som behövs för att ekonomin ska återhämta sig i euroområdet och för att inflationen ska återvända till samma nivåer som före pandemin. Under nuvarande förhållanden, som präglas av hög osäkerhet, anses de vidtagna policyåtgärderna vara mer effektiva än alternativa penningpolitiska instrument för att upprätthålla den penningpolitiska ackommodering som krävs. Dessutom bedömer ECB att de ytterligare åtgärderna har haft en positiv

¹ Se ECB:s [webbplats](#).

² Se ECB:s [webbplats](#).

³ Den antagna resolutionstexten finns på Europaparlamentets [webbplats](#).

⁴ Denna återkoppling omfattar inte de frågor som har ställts i Europaparlamentets resolution om bankunionen. Se [ECB:s årsrapport om tillsynsverksamheten](#) för en diskussion om dessa frågor. Återkopplingen på resolutionen om bankunionen kommer att publiceras senare i år.

⁵ Se även [brevet](#) om penningpolitik från ECB:s ordförande till Sven Simon, ledamot av Europaparlamentet, den 29 juni 2020.

inverkan på ECB:s fullgörande av sitt uppdrag att upprätthålla prisstabilitet, vilket klart uppväger eventuella negativa effekter inom andra ekonomisk-politiska områden. Under pandemin har ECB fått tillfälle att presentera ovanstående bedömning i en rad olika offentliga meddelanden, bland annat i sina regelbundna informationsutbyten med Europaparlamentet.

Vad gäller resolutionens uppmaning om att proportionaliteten i ECB:s program för köp av tillgångar bör övervakas i förhållande till riskerna i bankens balansräkning, tillämpar ECB ramverk för riskhantering som är utformade för att säkerställa att bankens policyer är effektiva och ändamålsenliga samt för att skydda Eurosystemets balansräkning. ECB övervakar dessa risker mycket noga och hanterar dem kontinuerligt för att hålla dem på nivåer som inte äventyrar Eurosystemets balansräkning. Till exempel begränsar ECB sina köp av tillgångar till sådana som har tillfredsställande kreditvärdighet enligt specifika godtagbarhets-kriterier. Dessutom tillämpar banken detaljerade allokeringsregler utifrån vissa riktmärken och fastställer beloppsgränser för köpen för att säkerställa diversifiering och för att fördela köpen mellan olika jurisdiktioner, marknadssegment, emittenter och värdepapper.⁶

Beträffande de risker för inflation i tillgångspriserna som påtalas i resolutionen anser ECB att riskerna generellt är begränsade, även om det har funnits tecken på potentiell övervärdering inom vissa marknadssegment. Avkastningarna på statsobligationer i euroområdet befinner sig nu på de nivåer som observerades före utbrottet av pandemin, med stöd från ECB:s penningpolitik. Eurorådets aktiemarknader och priserna på företagsobligationer har också återhämtat sig i väsentlig grad. Aktiepriserna närmar sig nivåerna före pandemin och spreadarna för företagsobligationer är i nivå med eller något högre än före pandemin. Sammantaget tycks dock inte riskvärderingarna av finansiella tillgångar i euroområdet vara överdrivna, eftersom risken inte har undervärderats i ett historiskt perspektiv. ECB fortsätter under alla omständigheter att mycket noga följa utvecklingen på eurorådets finansmarknader så att de påverkar en smidig övergång till gynnsamma finansieringsförhållanden för alla jurisdiktioner i euroområdet.⁷

Vad gäller de stigande bostadspriserna noterar ECB att det under senare år har byggts upp sårbarheter inom sektorn för bostadsfastigheter i vissa länder. ECB följer noggrant denna utveckling, men om oron för sårbarheter ökar är det i första hand andra beslutsfattaress sak att agera. Ett antal länder i Europa har också redan vidtagit åtgärder för att begränsa riskerna inom sektorn för bostadsfastigheter. Europeiska systemrisknämnden (ESRB) har utfärdat varningar angående olika

⁶ För mer information om hur finansiella risker associerade med det tillfälliga stödprogrammet föranlett av pandemin (PEPP) och det expanderade programmet för köp av tillgångar (APP) mildras genom lämpliga ramverk, se avsnitt 2.3 i ECB:s årsrapport för 2020.

⁷ I synnerhet befinner sig i nuläget inte riskpremier på eurorådets aktiemarknader på särskilt komprimerade nivåer, och marknaderna för företagsobligationer visar inte heller några tydliga tecken på överdrivet risktagande.

länder utveckling inom sektorn för bostadsfastigheter sedan 2016. Efterlevnaden av rekommendationerna och deras effektivitet utvärderas för närvarande av ESRB.⁸

Med avseende på resolutionens hänvisning till en potentiell felallokering av resurser anser ECB att dess penningpolitiska åtgärder har bidragit till att undvika en djupare och långvarigare konjunktnedgång under covid-19-krisen som kunde ha lett till att strukturellt sunda företag blivit mycket olönsamma och därför inte livskraftiga i det långa loppet. Det kommer att vara viktigt att säkerställa att stödåtgärder, i synnerhet på skattesidan, blir tillfälliga och mer riktade för att begränsa riskerna för en felallokering av resurser i ett längre perspektiv när covid-19-krisens konsekvenser tydligt har avtagit. Om tillämpligt är det också viktigt att insolvensförfarandena fungerar effektivt för att göra det möjligt för företag med icke-livskraftiga affärsmodeller att lämna marknaden samt för att stödja effektiv resolution i samband med nödlidande lån. Detta bör också kunna bidra till att förbättra bankernas finansieringsförhållanden och stimulera bankerna att på sikt omfördela sina finansiella medel till mer produktiva företag och arbetstagare.⁹

Vad gäller resolutionens uppmaning om att ECB ska undersöka de fördelningsmässiga konsekvenserna av sina åtgärder, pekar ECB på flera studier som banken har utfört inom detta område.¹⁰ Generellt har slutsatsen i dessa analyser varit att ECB:s ackommoderande policyåtgärder har bidragit till att minska inkomstskillnaderna på medellång sikt, eftersom de främjar sysselsättningen, vilket i sin tur ofta gynnar framför allt låginkomsthushåll. Specifikt vad gäller hur ECB:s program för köp av tillgångar påverkar förmögenhetsskillnader visar tillgängliga data att stigande aktiekurser visserligen leder till ökade förmögenhetsskillnader, men att detta i princip uppvägs av den parallella uppgången i bostadspriser, eftersom egna bostäder är ganska jämnt fördelade mellan hushållen i euroområdet och står för cirka 75 procent av hushållens totala tillgångar.

2

Inflationsmått

Vad gäller resolutionens hänvisningar till inflationsmått och begreppet HIKP noterar ECB att frågor som rör inflationsmått och hur boendet anges i HIKP undersöks i samband med ECB:s strategiöversyn. I nuläget omfattar HIKP en del av boendekostnaderna. Hyreskostnader utgör cirka 6,5 procent av utgifterna i euroområdet HIKP, och de enda boendekostnader för egna bostäder som inkluderas är utgifter för underhåll och mindre reparationer samt andra löpande

⁸ I mitten av 2019 fick fyra euroländer särskilda rekommendationer om att vidta åtgärder för makrotillsyn. Ytterligare två euroländer fick varningar. ESRB beaktade inte bara prisutvecklingen i sin bedömning, utan även hushållens skuldsättning, ökningen av bostadslån och mindre strikta utlåningsprinciper.

⁹ Se t.ex. Masuch, K., Anderton, R., Setzer, R. och Benalal, N. (red. "Structural policies in the euro area", *Occasional Paper Series*, nr 210, ECB, Frankfurt am Main, juni 2018.

¹⁰ Se t.ex. "Monetary policy and inequality", *Economic Bulletin*, nr 2, ECB, Frankfurt am Main, mars 2021; Hauptmeier, S., Holm-Hadulla, F. och Nikalixi, K., "Monetary Policy and regional inequality", *Working Paper Series*, nr 2385, ECB, Frankfurt am Main, mars 2020; Lenza, M. och Slacalek, J., "How Does Monetary Policy Affect Income and Wealth Inequality? Evidence from Quantitative Easing in the Euro Area", *Working Paper Series*, nr 2190, ECB, Frankfurt am Main, oktober 2018.

kostnader.¹¹ Övriga andelar av boendekostnaderna för en egen bostad, i synnerhet hushållens kostnader för att köpa en egen bostad, inkluderas för närvarande inte i HIKP, trots att mer än 65 procent av hushållen i euroområdet ägde sin bostad 2019. ECB är positiv till att det inkluderas ett prisindex för boende i egen bostad i HIKP, förutsatt att de tekniska utmaningarna i samband med detta kan övervinnas, att ett sådant prisindex inte påverkar nuvarande fokus på hushållens konsumtionsutgifter negativt samt att sammanställningen blir tillförlitlig.

Enligt experimentella beräkningar skulle justerade inflationssiffror där större kostnader läggs vid boendekostnaderna bli något högre än den årliga HIKP-inflationstakten. Preliminära skattningar visar att skillnaden mellan justerad och faktisk HIKP varierar mellan 0,1 procentenhet och 0,3 procentenheter under tredje kvartalet 2020. Om sådana justeringar hade gjorts vid en tidigare tidpunkt skulle detta samtidigt ha kunnat resultera i en lägre inflationstakt (en negativ skillnad) beroende på bostadspriscykeln's topp- och bottenivåer.¹²

Konsekvenserna av att inkludera boende i egen bostad i HIKP behöver nog utvärderas innan ett slutligt beslut kan tas. De konceptuella alternativen för att mäta boende i egen bostad och deras för- och nackdelar jämfört med det nuvarande HIKP-ramverket kommer att övervägas i samband med ECB:s strategiöversyn och det slutliga resultatet meddelas, vilket är planerat till andra halvåret 2021. Det är i slutänden upp till Europaparlamentet och Europeiska unionens råd att efter förslag från Europeiska kommissionen (efter förberedande arbete av Eurostat och medlemsstaternas statistikkontor) besluta hur boende i egen bostad bäst behandlas i samband med HIKP. ECB kommer att avge sitt yttrande i slutet av strategiöversynen och är redo att samarbeta med alla relevanta intressenter för en eventuell tänkbar uppföljning.

3 Klimatförändringar

Med avseende på resolutionens hänvisningar till de åtgärder som har vidtagits för att hantera klimatförändringarna konstaterar ECB att banken, inom ramen för sitt mandat, har fortsatt att öka sitt engagemang i klimatrelaterade frågor under 2020. Det nyligen inrättade interna centrumet för klimatförändringar, vilket parlamentet också välkomnar i sin resolution, kommer att hjälpa till att ytterligare ta vara på intern expertis och utforma ECB:s klimatagenda.¹³

Avseende rekommendationen att ECB bör anpassa sin ram för säkerheter till de klimatförändringsrelaterade riskerna påpekar ECB att banken har börjat införliva de klimatförändringsrelaterade riskerna i sitt ramverk för genomförandet av penningpolitiken och utvärderar ytterligare steg i samband med sin strategiöversyn. ECB utvärderar kontinuerligt finansiell innovation i

¹¹ Löpande kostnader omfattar utgifter för uppvärmning, elektricitet, vatten och avlopp samt avfallshämtning.

¹² En detaljerad diskussion finns i "Assessing the impact of housing costs on HICP inflation", *Economic Bulletin*, nr 8, ECB, 2016.

¹³ Se [pressmeddelandet](#) "ECB sets up climate change center, ECB, 25 januari 2021.

relation till klimatförändringarna med hjälp av principer och kriterier för godtagbara säkerheter. I september 2020 meddelade ECB att banken från och med januari 2021 godkänner särskilda hållbarhetsrelaterade obligationer som säkerheter för sina köp av tillgångar.¹⁴ Internt arbete pågår för att främja en bättre kunskap om vilka konsekvenser klimatförändringar och klimatförändringsrelaterade policyer får för ekonomin, kreditgivningen och penningpolitikens transmission, inbegripet på ramen för säkerheter. Avseende klimatförändringsrelaterade risker utvärderar ECB potentiella möjligheter att öka sin kapacitet för riskhantering i relation till Eurosystemets balansräkning.

ECB håller med om vikten av att finansmarknader bättre förstår och värderar risker som är kopplade till finansiella tillgångar och relaterade till klimatförändringar.

Det behövs mer och bättre rapportering för att fylla den nuvarande informationsluckan. ECB stöder i detta avseende initiativ som härrör från EU:s handlingsplan för hållbar finansiering. ECB undersöker i nuläget ytterligare möjligheter för att stödja bättre rapportering som ett sätt att bidra till en allmän förståelse av klimatrelaterade risker och förbättrad marknadsprissättning. I detta avseende meddelade Eurosystemet den 4 februari 2021 att det avser att börja göra årliga klimatrelaterad rapportering om sina eurodominerade icke-penningpolitiska portföljer inom de två kommande åren.¹⁵ Det bör dock erinras om att enbart förbättrad rapportering inte kan förväntas lösa problemet med felaktig prissättning av klimatrelaterade finansiella risker. Problemet kommer att kräva åtgärder inom andra politiska områden för att internalisera de externa miljökostnaderna, framför allt effektiva mekanismer för prissättning av koldioxid.

Dessutom har ECB vidtagit viktiga åtgärder för att införliva miljöstandarder i sina icke-penningpolitiska portföljer, inklusive portföljer för eget kapital och pensionsfonder.

Banken ökade andelen gröna aktier i sin portfölj för eget kapital från 0,5 procent i januari 2020 till nuvarande 3,5 procent,¹⁶ med planer på ytterligare ökning under de kommande åren.¹⁷ Angående bankens pensionsfonder tillämpar ECB en bred socialt ansvarstagande investeringspolicy baserad på riktlinjer för begränsning av undantag och röstning genom ombud – riktlinjer som också inbegriper miljömässiga, sociala och styrningsrelaterade standarder (ESG-standarder). Under 2020 ersatte ECB alla pensionsfondportföljens konventionella jämförelseindex för eget kapital med motsvarande index för låga koldioxidutsläpp. På så sätt reducerades koldioxidpåverkan markant i tillgångsklasserna med aktier. Framöver kommer ECB att undersöka om det är möjligt att använda nyutvecklade fasta jämförelseindex för låga koldioxidutsläpp för några av tillgångsklasserna med fast avkastning i sin pensionsfondportfölj.

¹⁴ Se [pressmeddelandet](#) "ECB to accept sustainability-linked bonds as collateral" (ECB to accept sustainability-linked bonds as collateral), ECB, 22 september 2020.

¹⁵ Se [pressmeddelandet](#) "Eurosystem agrees on common stance for climate change-related sustainable investments in non-monetary policy portfolios", ECB, 4 februari 2021.

¹⁶ ECB:s egen fondportfölj består av dess inbetalade kapital, den allmänna reservfonden och avsättningar för finansiella risker.

¹⁷ Se [pressmeddelandet](#) "ECB to invest in Bank for International Settlements' green bond fund" (), ECB, 25 januari 2021.

Beträffande resolutionens efterlysning av en proaktiv och kvalitativ riskhantering som integrerar systemrisk kopplade till klimatförändringar har ECB redan vidtagit betydande åtgärder i sina funktioner i fråga om finansiell stabilitet och banktillsyn.

ECB konstaterade tidigt att risker kopplade till klimatförändringarna kan vara systemviktiga för den finansiella stabiliteten.¹⁸ Mot denna bakgrund har ECB vidtagit konkreta åtgärder för att stärka klimatriskernas roll både avseende övervakning av finansiell stabilitet och banktillsyn. I det förstnämnda fallet integrerar ECB klimatrisker i sin övervakning av finansiell stabilitet genom att utveckla ett övervakningssystem som bygger på senast tillgängliga teknik – olika exempel på detta finns i en nyligen utgiven gemensam rapport från Eurosystemet och Europeiska systemrisknämnden¹⁹ – samt genom att integrera klimatrisker i stresstestprogram tillsammans med ECB:s banktillsyn. Angående tillsynen av enskilda banker har ECB:s banktillsyn redan vidtagit viktiga åtgärder för att förbättra bankernas medvetenhet och beredskap vad gäller att hantera klimatriskerna. ECB har i första hand publicerat en vägledning om klimat- och miljörelaterade risker²⁰ som förklarar hur banker på ett tryggt och ansvarsfullt sätt förväntas hantera och rapportera om dessa risktyper transparent enligt gällande tillsynssystem. Institut förväntas införliva klimatrelaterade risker i sina riskhanteringssystem som pådrivande faktorer för befintliga riskkategorier. I enlighet med den strategi som nämns i resolutionen förväntas instituten tillämpa ett heltäckande, strategiskt och framtidsblickande perspektiv i sin hantering och rapportering av klimat- och miljörelaterade risker.

Beträffande resolutionens uppmaning om att undersöka banksektorns anpassning till Parisavtalet erinrar ECB om sina ambitiösa åtgärder för både finansiell stabilitet och tillsyn.

Under 2020 började ECB arbeta med ett klimatstresstest som utförs enligt uppifrån-och-ned-metoden och baseras på mycket detaljerad information om bankers och värdepappersfonders exponeringar. En viktig del i detta test är att det även inkluderar avvägningar mellan klimatförändringens fysiska risker och eventuella omställningsrisker vid övergången till koldioxidsnål ekonomi. De inledande resultaten från detta omfattande test förväntas bli publicerade under första halvåret 2021. ECB bidrar också till den verksamhet som utförs av flera forum i och utanför EU för att undersöka behovet av lagstiftningsåtgärder för att hantera klimatrisker och hur dessa i så fall skulle kunna vara utformade. Utöver detta bygger ECB också vidare på sitt arbete med en särskild färdplan för klimatrisker och relaterad inventerande verksamhet. Under 2020 publicerade ECB:s banktillsyn den ovannämnda ECB-vägledningen om klimat- och miljörelaterade risker som kommer att ingå i den tillsynsdialog med enheter som står under tillsyn som inleds i början av 2021. ECB kommer att utföra ett tillsynsrelaterat klimatstresstest under 2022. Resultatet av detta tillsynsstresstest kommer att användas som underlag för 2022 års översyns- och utvärderingsprocess (ÖUP), tillsammans med resultaten från en grundlig översyn av bankernas anpassning till de

¹⁸ Se ECB-analyser, framför allt "Climate change and financial stability", *Financial Stability Review*, ECB, maj 2019; "Euro area banks' sensitivity to corporate decarbonisation", *Financial Stability Review*, ECB, maj 2020.

¹⁹ Se "Positively green: Measuring climate change risks to financial stability", ESRB, juni 2020.

²⁰ Se "Vägledning om klimat- och miljörelaterade risker – Tillsynsförväntningar på riskhantering och riskrapportering", ECB, november 2020.

förväntningar som har publicerats i vägledningen om klimat- och miljörelaterade risker.

Beträffande resolutionens uppmaning om att fortsätta ansträngningarna för att öka forskningskapaciteten för klimatförändringarnas påverkan på den finansiella stabiliteten och euroområdet konstaterar ECB att banken utför ett alltmer omfattande analysarbete inom detta område. I ECB:s Financial Stability Review från november 2020 presenterade ECB belegg för att agendan för hållbar finansiering inte bara kan inverka positivt på finansieringen av klimatomställningen, utan även på euroområdets ekonomiska integration, med tanke på de lägre nivåerna av s.k. home bias för gröna obligationer.²¹ Arbete pågår också med att fördjupa analysen av klimatriskerna mellan Eurosystemet och Europeiska unionens samarbetspartner i form av en gemensam projektgrupp för klimatrisker som omfattar Eurosystemets kommitté för finansiell stabilitet/ESRB:s rådgivande tekniska kommitté.²² I samband med strategiöversynen har Eurosystemet fastställt ett arbetsflöde som ska utvärdera de ekonomiska och penningpolitiska följderna av klimatförändringarna. I arbetsflödet kommer det även att upprättas en plan för att förbättra Eurosystemets analyskapacitet framöver.

Med tanke på de klimatrelaterade riskernas betydelse och påverkan på centralbanksverksamhetens grundläggande funktioner har ECB intagit en aktiv roll i nätverket "Network for Greening the Financial System", och bidrar på så sätt till att främja en smidig övergång till en koldioxidsnål ekonomi. ECB gick med i nätverkets styrkommitté 2020 och bidrar inom nätverkets alla fem arbetsflöden (mikrotillsyn och tillsyn, makroekonomi, ökad grön finansiering, komplettering av dataluckor samt forskning).

4 Finansiell stabilitet

I linje med resolutionens uppmaningar i fråga om finansiell stabilitet har ECB noga övervakat brexitrelaterade risker inom den ekonomiska och finansiella sektorn. Efter brexitövergången den 1 januari 2021 uppstod inga betydande risker inom finanssektorn under de första veckorna av 2021, vilket kan tillskrivas myndigheters och marknadsaktörers omfattande förberedelser. Under de senaste åren har ECB kontinuerligt uppmanat marknadsaktörer att vara beredda på alla tänkbara utfall efter förhandlingarna mellan Förenade kungariket och EU.²³ ECB välkomnar handels- och samarbetsavtalet mellan EU och Förenade kungariket, vilket bidrog till att begränsa makroekonomiska risker och undvika marknadsvolatilitet i slutet av övergångsperioden. Ingen av Förenade kungarikets banker har utnyttjat de veckovisa eurotransaktioner som Bank of England har erbjudit dem baserat på

²¹ Se ECB:s [Financial Stability Review](#), november 2020.

²² Se rapporten "[Positively green: Measuring climate change risks to financial stability](#)", ESRB, juni 2020.

²³ Se t.ex. rutan med titeln "Assessing the risks to the euro area financial sector from a disruptive hard Brexit", *Financial Stability Review*, ECB, november 2018; rutan med titeln "Assessing the risks to the euro area financial sector from a no-deal Brexit – update following the extension of the UK's membership of the EU", *Financial Stability Review*, ECB, maj 2019; *Financial Stability Review*, ECB, november 2020.

valutaswappavtalet med ECB. På banksidan har inga större störningar gentemot EU-kunder uppstått så här långt.²⁴ Vad gäller icke-clearade derivat har ECB observerat goda framsteg genom att ett antal större inkommande banker under de sista månaderna 2020 uppdaterade avtal ("repapered"), vilka befann sig i riskzonen. Det tidsbegränsade beslutet om likvärdighet för centrala motparter i Förenade kungariket, som antagits av Europeiska kommissionen som en beredskapsåtgärd, bidrog till att undvika risker för den finansiella stabiliteten vid slutet av övergångsperioden. ECB kommer att fortsätta att noga följa utvecklingen och riskerna under de kommande månaderna och åren. Beträffande Europeiska kommissionens uppmaning till EU:s marknadsaktörer att minska sin exponering mot centrala motparter i Förenade kungariket kommer ECB att övervaka branschförberedelser och bidra till åtgärder fastställda av Europeiska kommissionen och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten för att upprätthålla EU:s finansiella stabilitet i detta område.

ECB instämmer med resolutionen vad gäller att tillväxten i den finanssektor som inte utgörs av banker visar att makrotillsynsåtgärderna för denna sektor behöver öka.²⁵ Perioden med finansiell marknadsoro i mars 2020 underströk vikten av att avsevärt stärka motståndskraften hos finanssektorn som inte utgörs av banker. Regelverket för andra finansiella institut än banker behöver förbättras, bland annat i ett makrotillsynsperspektiv. ECB anser att ett tillvägagångssätt baserat på makrotillsyn bör komplettera befintliga regelverk – som fokuserar på säkerhet för enskilda institutioner och investerarskydd – och bör skraddarsys för specifika sårbarheter hos icke-banker. ECB förordar en sådan policy och bidrar till detta arbete på europeisk nivå och i internationella forum såsom rådet för finansiell stabilitet.

5 Betalningstjänster, digital euro, kryptotillgångar och cybersäkerhet

Vad gäller resolutionens hänvisning till det ökade antalet icke-banker som samlas i kluster kring banker för att ge åtkomst till betalningssystem konstaterar ECB att de får en alltmer betydande roll inom området betalningshantering. Dessa icke-bankenheter, såsom institut för elektroniska pengar enligt direktivet om e-pengar²⁶ (EMD 2) och betalningsinstitut enligt direktivet om betaltjänster²⁷ (PSD 2), uppfyller inte kraven för att vara godtagbara deltagare

²⁴ ECB:s banktillsyn efterfrågade adekvata förberedelser och övervakade hur bankerna under tillsyn hanterade hela brexitprocessen. Se t.ex. flera artiklar om brexit i ECB:s Banking Supervision Newsletter: "Brexit: meeting supervisory expectations", februari 2019; "Brexit: stepping up preparations", augusti 2019; "Brexit: operational risk increases when banks delay action", november 2019; "Brexit: time to move to post-Brexit business models", februari 2020; "Brexit: banks should prepare for year-end and beyond", november 2020.

²⁵ Totala tillgångar som innehades av andra finansiella institut än banker i euroområdet har nästan fördubblats under de senaste tio åren, från 25 000 miljarder euro 2009 till 47 000 miljarder euro i juni 2020, samtidigt som deras andel av den finansiella sektorns samlade tillgångar har ökat från 45 procent till 58 procent.

²⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/110/EG av den 16 september 2009 om rätten att starta och driva affärsverksamhet i institut för elektroniska pengar samt om tillsyn av sådan verksamhet (EUT L 267, 10.10.2009).

²⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 av den 25 november 2015 om betaltjänster på den inre marknaden (EUT L 337, 23.12.2015).

enligt EU-direktivet om slutgiltig avveckling²⁸ (SFD). De får därför ingen direkt åtkomst till betalningssystem och system för värdepappersavveckling som har utsetts enligt detta direktiv.²⁹ ECB stödjer att institut för elektroniska pengar och betalningsinstitut inkluderas som godtagbara deltagare vid nästa översyn av SFD-direktivet, genom att underlätta direkt åtkomst till system som har utsetts enligt SFD, då deltagarna uppfyller dessa systems (riskbaserade) åtkomstvillkor.

När det gäller resolutionens hänvisningar till kryptotillgångar övervakar ECB kontinuerligt marknadsutvecklingen för kryptotillgångar och vilka konsekvenser de får för euroområdet och centralbankernas arbetsuppgifter, samt bidrar aktivt till regleringsinitiativ för kryptotillgångar både på europeisk och på global nivå. I linje med principen om "samma verksamhet, samma risker, samma krav" slutförs för närvarande Eurosystemets förbättrade heltäckande ramverk för övervakning av elektroniska betalningsinstrument, betalningsordningar och betalningsarrangemang (PISA-ramverket), efter det offentliga samråd som pågick fram till slutet av 2020.³⁰ Utöver detta bidrar ECB till pågående europeiska och globala initiativ som rör reglering, tillsyn och övervakning av kryptotillgångar³¹ och stablecoins i syfte att hantera risker samtidigt som fördelarna med teknisk innovation i den finansiella sektorn främjas. Med avseende på tillsynen av e-penninginstitut, leverantörer av virtuella tillgångstjänster och andra ansvariga enheter i syfte att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism, erinrar ECB om att de nationella behöriga myndigheterna är ansvariga för denna uppgift.

ECB har åtagit sig att ha en öppen dialog med Europaparlamentet och EU-medborgarna om en digital euro och välkomnar Europaparlamentets stöd när det gäller bankens analys- och förberedelsearbete om en digital euro. Efter presentationen av ECB-rapporten om en digital euro i Europaparlamentets utskott för ekonomi och valutafrågor (ECON) den 12 oktober 2020³² har ECB åtagit sig att hålla vidare diskussioner med parlamentet om detta ämne,³³ inklusive om resultatet av ECB:s offentliga samråd om en digital euro. Eurosystemets arbete omfattar en balanserad bedömning av möjligheterna och utmaningarna med en potentiell framtida utgivning av digitala euro. Vad gäller resolutionens hänvisningar angående åtkomst utanför euroområdet anser Eurosystem att en digital euro i nuläget skulle

²⁸ Europaparlamentets och rådets [direktiv 98/26/EG](#) av den 19 maj 1998 om slutgiltig avveckling i system för överföring av betalningar och värdepapper (EUT L 166, 11.6.1998).

²⁹ Som ett resultat har icke-bankenheter endast åtkomst via andra institutioner, och därigenom införs nivåer som kan vara operativt ineffektiva och medföra finansiella risker för icke-bankenheter och de institut som underlättar indirekt åtkomst. I brist på en EU-omfattande lösning har några medlemsstater tillåtit deltagande på nationell nivå, vilket på så sätt ha lett till potentiella lagkonflikter och problem i fråga om likabehandling.

³⁰ Det nya ramverket kommer att omfatta betalningssystem och betalningssätt som har ett styrande organ och möjliggöra värdeöverföringar mellan slutanvändare, och där det underliggande elektroniska betalningsinstrumentet är denominerat i euro eller betalningen görs i euro, delvis eller helt stöds av euro eller är inlösbar i euro. Se också [Exemption policy for the Eurosystem oversight framework for electronic payment instruments, schemes and arrangements](#), ECB, oktober 2020.

³¹ Se t.ex. [Europeiska centralbankens yttrande av 19 februari 2021 om ett förslag till en förordning avseende marknader för kryptotillgångar](#) (CON/2021/4).

³² Se [A digital euro for the digital era](#), inledningsanförande av Fabio Panetta, ledamot av ECB:s direktion, vid Europaparlamentets utskott för ekonomi och valutafrågor (ECON), den 12 oktober 2020.

³³ Se t.ex. [brevet](#) från Fabio Panetta till Irene Tinagli, ledamot av Europaparlamentet, den 18 januari 2021 om slutsatserna från ECB:s offentliga samråd om en digital euro.

vara ett betalningsmedel, inte en form av investering. Invånare utanför euroområdet bör därför ges åtkomst till en digital euro på vissa villkor, för att på så sätt begränsa volatiliteten för kapitalflöden och växelkurser. Samtidigt skulle detta också utgöra ett tillfälle vad gäller eurons internationella roll som betalningsmedel.

Vad gäller resolutionens uppmaningar om ökad övervakning av cybersäkerhetsrisker noterar ECB att banken är aktivt engagerad i europeiska och globala initiativ för att öka cyberresiliensen. ECB publicerar tillsynsförväntningar avseende cyberresiliens, vilka kommer att tillämpas på finansiella marknadsinfrastrukturer som övervakas av banken. ECB har etablerat ett system med penetrationstest för att upptäcka hot, ”hotstyrda penetrationstest” (TIBER–EU), och banken är ordförande för det marknadsledda forumet Euro Cyber Resilience Board (ECRB), som har gått i spetsen för att dela känslig cyberrelaterad information i en närmare krets (CIISI-EU).³⁴ ECB kommer att fortsätta lägga stor vikt vid att säkerställa höga nivåer av cyberresiliens.

Avseende resolutionens uppmaning om offentliggörande av resultaten av undersökningen om de tekniska bristerna i betalningssystemet Target2, har ECB åtagit sig att publicera de viktigaste slutsatserna från undersökningen. Den 16 november 2020 meddelade ECB att det skulle inledas en oberoende extern granskning av Target-tjänsterna.³⁵ ECB kommer att identifiera och åtgärda de underliggande orsakerna till incidenterna och publicera de viktigaste slutsatserna från den externa granskning som utförs under andra kvartalet 2021. ECB är angelägen om att dra rätt lärdomar av dessa incidenter, vara fullständigt öppen när det gäller slutsatserna och vidta de åtgärder som krävs för att fortsätta tillhandahålla hög effektiva och pålitliga finansiella marknadsinfrastrukturer.³⁶

Avseende resolutionens uppmaning om att inte ytterligare minska mängden sedlar i cirkulation understryker ECB att alla valörer i Europaserien från 5 euro till 200 euro kommer att fortsätta finnas kvar. Värdet på sedlar i cirkulation ökade med runt 11 procent under 2020, det vill säga med 142 miljarder euro, vilken är den absolut högsta ökningen av sedlar i cirkulation sedan sedlarna infördes 2002.³⁷ I 2019 års studie av euroområdet om betalningsbeteende framhålls också att kontanter förblev det dominerande betalningssättet vid personbetalningar inom detaljhandeln i euroområdet.³⁸ För att skydda förtroendet för eurokontanter fortsätter ECB sitt arbete med att undersöka och utveckla framtida sedeldesign med nya, toppmoderna säkerhetsdetaljer.

³⁴ Initiativet ”Cyber Information and Intelligence Sharing Initiative” (CIISI-EU) har etablerats enligt ECRB, som är ett högnivåforum som leds av ECB och som sammanför centralbanker, europeiska myndigheter, användare av viktiga finansiella marknadsinfrastrukturer och tredjeparts tjänsteleverantörer.

³⁵ Se [pressmeddelandet](#) ”ECB announces independent review of payments system outage”, ECB, 16 november 2020.

³⁶ Se även [brevet](#) om Target2 från ECB:s ordförande till Markus Ferber, ledamot av Europaparlamentet, den 21 januari 2021.

³⁷ Statistik om sedlar och mynt i cirkulation finns på [ECB:s webbplats](#), och den uppdateras omkring den 14:e arbetsdagen varje månad.

³⁸ Se [”Study on the payment attitudes of consumers in the euro area \(SPACE\)”](#), ECB, december 2020.

6 Ekonomiska och monetära unionen

Angående eurons internationella roll upprepar ECB att eurons globala dragningskraft stöds primärt av en djupare och mer fullständig ekonomisk och monetär union, vilket inkluderar att gå vidare med kapitalmarknadsunionen.³⁹

Det är också viktigt för eurons globala dragningskraft att föra en sund ekonomisk politik i euroområdet. Om bankunionen fullbordas skulle detta göra euroområdet mer motståndskraftigt, samtidigt som framsteg i riktning mot en kapitalmarknadsunion skulle bidra till fördjupade och mer likvida finansmarknader. Detta skulle i sin tur indirekt stödja den internationella användningen av euron som en internationell valuta för investering, finansiering och avveckling. Coronapandemin (covid-19) visar också hur angeläget det är med detta policy- och reformarbete.

Beträffande resolutionens uppmaning vad gäller ett givande samarbete med medlemsstaterna utanför euroområdet har ECB och nationella centralbanker ett nära samarbete inom Europeiska centralbankssystemet (ECBS) med det övergripande målet att alla medlemsstater utan undantag ska inkluderas i den tredje etappen av Ekonomiska och monetära unionen. Som en återspeglning av unionens, medlemsstaternas, ECB:s och de nationella centralbankernas samarbetssträvan har euroområdet kontinuerligt utökats för att nu omfatta 19 medlemsstater. Under 2020 gick Bulgarien och Kroatien med i växelkursmekanismen (ERM2), vilket är en förutsättning för att uppfylla konvergenskriterierna för införandet av euron, i enlighet med fördragen.

7 Institutionella frågor

Avseende resolutionens förslag till ytterligare förbättringar av hur ECB fullgör sin ansvarsskyldighet, anser ECB att de nuvarande arrangemangen är effektiva och är redo att tillsammans med Europaparlamentet ytterligare överväga olika sätt för att säkerställa att banken fullgör sin ansvarsskyldighet på ett effektivt sätt. ECB noterar att enligt fördraget är banken primärt ansvarsskyldig gentemot Europaparlamentet, men emellanåt även deltar i diskussioner med de nationella parlamenten. Avseende Europaparlamentets uppmaning om ett interinstitutionellt avtal för att formalisera och gå utöver befintlig praxis för ansvarsskyldighet måste alla förändringar bygga på bestämmelserna i EU:s primärrätt som explicit fastställer ECB:s ansvarsskyldigheter. Eventuella förändringar måste också göras med hänsyn till principen om centralbankers oberoende ställning och vara flexibla nog att tillgodose nuvarande och framtida krav på kontroll av ECB:s verksamheter.

Europaparlamentets uppmaningar till ytterligare öppenhet vid intressekonflikter och till en förbättrad visselblåsarpolicy hos ECB har åtgärdats fullt ut. ECB har avsevärt ökat sin nivå av öppenhet och ansvarsskyldighet genom offentliggörandet av intresseförklaringen för alla

³⁹ Se "The international role of the euro", ECB, Frankfurt am Main, juni 2020.

medlemmar i högre organ, samt genom yttrandena⁴⁰ från ECB:s etikkommitté som i nuläget omfattar inte bara faktiska intressekonflikter utan även potentiella, samt högre ECB-tjänstemäns verksamhet efter avslutad anställning. I oktober 2020 införde ECB ett förbättrat visselblåsarsystem, inklusive ett användarvänligt och anonymt rapporteringsverktyg samt ett starkt regelverk för att skydda visselblåsare mot repressalier. Systemet är i linje med principerna i EU:s visselblåsardirektiv⁴¹ och har utökats till alla högre ECB-tjänstemän.

Med avseende på resolutionens uppmaning om att ECB ska säkerställa oberoendet för ledamöterna i bankens revisionskommitté samt undvika intressekonflikter för ledamöterna i etikkommittén erinrar ECB om att oberoendet för dess kommittéledamöter uttryckligen anges i revisionskommitténs mandat och i beslutet om upprättandet av etikkommittén.

Under senare år har rådet vidtagit flera åtgärder för att öka oberoendet och mångfalden vad gäller ledamöterna i etikkommittén och revisionskommittén. I juli 2019 utsåg ECB-rådet chefen för etiska frågor i en icke-statlig organisation och den tidigare etiska rådgivaren vid Internationella valutafonden (IMF) till ledamot i kommittén. Den senaste översynen av revisionskommitténs mandat⁴² stärker medlemmarnas oberoende och opartiskhet i flera hänseenden, till exempel genom att ställa kravet att externa ledamöter ska lämna en intresseförklaring och genom att bredda urvalet av kvalificerade ledamöter. Enligt det reviderade mandatet ska minst en extern ledamot väljas bland personer som inte tidigare har haft en befattning inom Eurosystemet. Samtidigt anser ECB att det är väsentligt att också ha tidigare högt uppsatta befattningshavare inom ECB bland ledamöterna i de båda kommittéerna, eftersom deras erfarenhet och ingående kunskap om ECB:s institutionella uppbyggnad, roller, ansvarsområden och syften är ovärderliga tillgångar när faktiska och potentiella intresserisker och/eller intressekonflikter fastställs.

Avseende resolutionens hänvisningar till ECB:s kommunikationspolitik konstaterar ECB att bilateral kommunikation med ECB-observatörer, inklusive chefsekonomer och forskningsledare, har ägt rum inom det etablerade systemet, med avseende på etablerade skyddsmekanismer, och har kommunicerats via regelbunden publicering av kalendrar. Genom sina kontakter med den privata finanssektorn får ECB ytterligare insikter och marknadsförståelse, vilket ger underlag för arbetet med att utforma ECB:s penningpolitiska inriktning. Dessa kontakter stöder därför ECB:s arbete för att fullfölja sitt mandat till förmån för invånarna i euroområdet. För att säkerställa full överensstämmelse med de högsta standarderna när det gäller öppenhet och ansvarsskyldighet har ECB upprättat ett

⁴⁰ Se [Etikommitténs yttranden](#).

⁴¹ Se ECB:s beslut den 20 oktober 2020 om ändring av Europeiska centralbankens personalregler avseende införandet av visselblåsarverktyget och förbättrat skydd av visselblåsare ([ECB/2020/NP37](#)) och Europeiska centralbankens beslut (EU) 2020/1575 av den 27 oktober 2020 om granskning och uppföljning av information om överträdelse som rapporterats via verktyget för visselblåsning där en berörd person är medlem i ett organ på hög nivå inom ECB ([ECB/2020/54](#)). Den nya visselblåsarprincipen är utformad med hänsyn till och är i linje med grundprinciperna i [EU:s visselblåsardirektiv](#), inklusive rapportering till Europeiska byrån för bedrägeribekämpning. ECB:s utökade policy tillhandahåller också en särskild process för rapportering om högre tjänstemän inom ECB (inklusive alla medlemmar i rådet och direktionen) som ger samma skyddsnivå för visselblåsare och vittnen.

⁴² Se [Revisionskommitténs mandat](#), ECB, december 2020.

stabil ramverk för sina kontakter med företrädare den privata sektorn. ECB:s uppförandekod och vägledande principer för extern kommunikation beskriver tydligt villkoren för hur kontakterna med dessa företrädare ska ske.⁴³ Samtal med finansinstituts chefsekonomer och analytiker har genomförts enligt detta ramverk och har kommunicerats via regelbunden publicering av kalendrar. För närvarande genomförs inte dessa samtal efter ECB-rådets presskonferens. ECB ser fortlöpande över sina riktlinjer och rutiner för kommunikation för att den ska vara så effektiv som möjligt och samtidigt transparent. Därför har också formatet för de samtal som det hänvisas till i resolutionen setts över.⁴⁴

ECB välkomnar Europaparlamentets uppmaning om en mer detaljerad rapportering av sociala och personalrelaterade frågor samt styrningsrelaterade aspekter. ECB är medveten om vikten av öppenhet när det gäller icke-finansiell information, samt den förbättrade kvaliteten på och tillgängligheten för sådan information. Sedan 2010 har ECB offentliggjort en omfattande uppsättning miljödata och miljömål, som har utformats i enlighet med EU:s miljölednings- och miljörevisionsordning (EMAS)⁴⁵ och publiceras på årsbasis. En sammanfattning av ECB:s miljöprestanda finns i årsrapporten. Under 2021 började ECB arbeta för att utöka sitt befintliga ramverk för rapportering av miljöfrågor till att inkludera ekonomiska, styrelserelaterade och sociala frågor, med hänsyn till kraven i EU-direktiv 2014/95 om icke-finansiell rapportering⁴⁶ och uppföljande riktlinjer. ECB avser att år 2022 börja publicera hållbarhetsrapportering om vad ECB har uppnått under 2021. Övergången till ett heltäckande ramverk och rapporteringssystem för hållbarhet kommer också att stödjas av ECB:s nya centrum för klimatförändringar.⁴⁷ Dessutom deltog ECB som observatörsorganisation vid de förberedelser som projektarbetsgruppen inom European Lab utför för att utarbeta EU-standarder för icke-finansiell rapportering som Europeiska kommissionen har uppdragit åt European Financial Reporting Advisory Group (EFRAG).

Vad gäller framför allt rapportering av sociala och personalrelaterade frågor inkluderar ECB redan relevant information och nyckeltal i sin årsrapport. I

ECB:s årsrapport finns information om personalsammansättning, pågående ledarskapsprogram, medarbetarnas karriär- och yrkesmässiga utveckling samt initiativ för mångfald och inkludering i syfte att stärka och främja en inkluderande kultur hos ECB.⁴⁸ Under senare år har kommunikationen fokuserat på åtgärder som vidtagits för att nå en bättre könsbalans på ECB, inklusive den nya jämställdhetsstrategin 2020–2026, samt på de åtgärder som har vidtagits för att främja inkluderande agerande i samarbete med ECB:s mångfaldsnätverk. För att

⁴³ För ECB:s uppförandekod, se artikel 8 i [Uppförandekod för medlemmar i organ på hög nivå inom Europeiska centralbanken](#) och ECB:s [Riktlinjer avseende extern kommunikation för medlemmar i organ på hög nivå inom Europeiska centralbanken](#).

⁴⁴ Se även [brevet](#) från ECB:s ordförande till herr MacManus, ledamot av Europaparlamentet, den 21 januari 2021.

⁴⁵ ECB:s årliga miljöredovisning publiceras på [ECB:s webbplats](#).

⁴⁶ Europaparlamentets och rådets [direktiv 2014/95/EU](#) av den 22 oktober 2014 om ändring av direktiv 2013/34/EU vad gäller vissa stora företags och koncerners tillhandahållande av icke-finansiell information och upplysningar om mångfaldspolicy (EUT L 330, 15.11.2014).

⁴⁷ Se [pressmeddelandet](#) "ECB sets up climate change centre", ECB, 25 januari 2021.

⁴⁸ För information om sociala och personalrelaterade frågor, se t.ex. [avsnitt 12.1](#) i ECB:s årsrapport 2019.

lämna ytterligare information om sociala och personalrelaterade frågor och följa de uppmaningar som stadgas i direktivet om icke-finansiell rapportering (NFRD), avser ECB att med hjälp av samma tillvägagångssätt som ovan rapportera om det nya karriärssystemet som infördes i början av 2020, inklusive om dess huvudfunktioner (allmänna jobbprofiler, horisontell rörlighet och intern rekrytering, introduktion av nya befordringsvägar osv). Mer information kommer också att ges om aspekter av välbefinnande, prestationer och befordran, mångfaldsprinciper och lika möjligheter hos ECB, samt om den pågående översynen av nya sätt att arbeta efter pandemin.

ECB noterar resolutionens hänvisningar till avsaknaden av en jämn könsfördelning i ECB-direktionen samt resolutionens uppmaning om att medlemsstaterna aktivt ska arbeta för en jämnare könsfördelning i sina kommande förslag i urvalslistor och för utnämningar. Processen för att utnämna ledamöter till ECB:s direktion föreskrivs i artikel 283(2) i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, och i artikel 11.2 i protokollet om stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken.⁴⁹ Förändringar av hur fördraget genomförs vad gäller urvalsprocessen för medlemmar till ECB-direktionen är en fråga för rådet och Europaparlamentet.

Även om ECB inte kan styra direktionens sammansättning är banken angelägen om att förbättra könsfördelningen inom organisationen, särskilt med hjälp av åtgärder och mål som har introducerats sedan 2013. Dessa initiativ har lett till en markant ökning av andelen kvinnor på ledande befattningar inom ECB.⁵⁰ I maj 2020 meddelade ECB en ny strategi för att ytterligare förbättra personalens könsfördelning på alla nivåer.⁵¹ I denna policy definieras vissa målprocent för den årliga andelen kvinnor som blir utnämnda till nya och lediga tjänsten samt mål för den totala andelen kvinnliga medarbetare på olika lönenivåer. Målen syftar till att öka andelen kvinnor på olika nivåer till mellan 36 procent och 51 procent fram till 2026. Målen åtföljs av en rad ytterligare åtgärder för att stödja en jämnare könsfördelning. Dessa åtgärder införs från och med 2021.

⁴⁹ Ledamöter av ECB:s direktion utnämns av Europeiska rådet, på rekommendation av Europeiska unionens råd och efter samråd med Europaparlamentet och ECB-rådet.

⁵⁰ Kvinnor innehade nästan 31 procent av högre befattningar vid slutet av 2019, vilket kan jämföras med 12 procent i slutet av 2012. Dessutom var 30 procent av alla ECB-chefer kvinnor i slutet av 2019, jämfört med upp till 17 procent i slutet av 2012. Totalt uppgick andelen kvinnliga ECB-medarbetare till 45 procent vid slutet av 2019, vilket kan jämföras med 43 procent i slutet av 2012.

⁵¹ Se [pressmeddelandet](#) "ECB announces new measures to increase share of female staff members", ECB, 14 maj 2020.